

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko – Neretvanska Županija
OPĆINA PROZOR – RAMA
Služba za razvoj, poduzetništvo, obrt i financije**

Općina Prozor-Rama, Kralja Tomislava bb, tel/fax: ++ 387 36 771 912, 771 342,
e-mail: razvoj@prozor-rama.org , poduzetnistvo@prozor-rama.org
www.prozor-rama.org

INFORMACIJA

O STANJU I KORIŠTENJU PRIRODNIH RESURSA
(poljoprivredno zemljište, šume i šumsko zemljište, vodni resursi, mineralne sirovine, obnovljivi izvori energije)
NA PODRUČJU OPĆINE PROZOR-RAMA

Prozor-Rama, travanj 2023.

I. UVOD

U informaciji smo ukazali na povezanost i aktivnosti koje poduzima općina Prozor – Rama u oblasti prirodnih resursa: poljoprivredno zemljište, šume i šumsko zemljište, vodni resursi (vodotoci i jezera), mineralne sirovine i obnovljivi izvori energije (sunce i vjetar), sa programima, projektima i mjerama koje su predviđene u Strategiji razvoja općine Prozor – Rama, 2011.-2020., i odluke Općinskog vijeća općine Prozor-Rama, broj: 01-04-202/21 od 27.1.2021.godine da će se do usvajanja nove primjenjivati mjere, projekti i programi iz postojeće Strategije razvoja općine Prozor – Rama.

II. PRIRODNI RESURSI

Prirodni resursi Općine svojom atraktivnošću čine ovo područje pogodnim kako za obitavanje, tako i za obavljanje niza djelatnosti. Prostorni položaj općine Prozor-Rama izuzetno je važna pretpostavka budućeg razvoja.

Na temelju geološko-petroloških značajki, Rama raspolaže s mineralnim pojavama i ležištima kao i obnovljivim i obnovljivim izvorima energije.

Najznačajniji prirodni resursi Općine su:

1. poljoprivredno zemljište, šume i šumsko zemljište,
2. vodni resursi (vodotoci i jezera),
3. mineralne sirovine,
4. obnovljivi izvori energije (sunce i vjetar).

1. Poljoprivredno zemljište, šume i šumsko zemljište

1.1. Poljoprivredno zemljište

Općina Prozor-Rama raspolaže s oko 47,7 tisuća hektara ukupnih površina i spada među tri najveće općine u HNŽ-u. Kad je u pitanju poljoprivredna proizvodnja, onda, prema katastarskim podacima, barem formalno može računati na 21,2 tisuće ha, što čini oko 44 % ukupne općinske teritorije.

Unutar poljoprivrednog zemljišta 8,8 tisuća ha ili samo 42 % spada u kategorije obradivog, što ukazuje da se radi o poljoprivrednom ozračju u kojemu s oko 58 % dominiraju travno-pašnjački proizvodni pokrovi. U obradivom zemljištu opet s 4,8 tisuća ha ili 54% ističu se livade, tako da za intenzivnu proizvodnju ostaje tek oko 4000 ha, u kojima se nalazi oko 3,8 tisuća ha vrtova i oranica te 236 ha voćnjaka i oko 14 ha vinograda. Što se vlasništva tiče, oko 15,4 tisuće ha poljoprivrednog zemljišta ili 72,7% pripada obiteljskim gospodarstvima, dok se ostatak od 5,8 tisuća ha ili 27,3 % vodi kao državno vlasništvo.

Program gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države

Zakonom o poljoprivrednom zemljištu („Službene novine F BiH“, broj 52/09) i Zakonom o poljoprivrednom zemljištu („Narodne novine HNŽ“, broj: 8/13), općine su dužne izraditi Program gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države. Općina Prozor-Rama je pristupila izradi navedenog Programa, ali zbog činjenice da je na području općine za većinu katastarskih općina na snazi popisni katastar iz 1953. godine te su podatci

upisani u posjedovne listove kao spisak sa nazivima parcela, ne posjeduju se katastarski planovi zbog čega je identifikacija parcela praktički nemoguća, Općina nije bila u mogućnosti utvrditi sve potrebne podatke za izradu. Programa gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države.

1.2.Šume i šumsko zemljište

Šume i šumsko zemljište na području općine Prozor-Rama prostiru se na površini 23.091 ha, od čega su u državnom vlasništvu 20.982 ha ili 91%, a u privatnom vlasništvu 2109 ha ili 9%. Visoke šume u privatnom vlasništvu su dosta usitnjene po podacima iz katastra. Ima ih samo 10,50 %, dok je postotak izdanačkih šuma u ukupnoj površini jako visok.

Kroz stečajni postupak nad Javnim poduzećem „Šume Herceg-Bosne“ država Bosna i Hercegovina se upisala kao vlasnik velikih šumskih površina u ovoj općini. Međutim, tu aktivnost nije pratila nikakva skrb o šumama, što je uz nepostojanje zakona o šumama omogućilo veliko uništavanje najkvalitetnijih šuma ove općine.

Tablica 1. Ukupne zemljišne površine u općini Prozor-Rama po vlasništvu i načinima korištenja u ha.

Prostor	Poljoprivredno								Šume	Ostalo	Sveukupno
	Ukupno	Obradivo					Pašnjaci	Ribnjaci, bare i trstici			
		Svega	Oranice	Voćnjaci	Vinogradi	Livade					
Državno	5.810	402	111	22	3	266	5.408	-	20.982	2.122	29
Privatno	15.435	8.453	3.689	214	11	4.539	6.982	-	2.109	1.242	18.786
Ukupno	21.245	8.855	3.800	236	14	4.805	12.390	-	23.091	3.364	47.700
Struktura u %	44,50	18,50	7,90	0,50	0,03	10,10	26,00	-	48,40	7,10	100,00

Izvor: Katastarski operat

2. Vodni resursi (vodotoci i jezera)

Stanje i korištenje energije iz obnovljivih izvora na području općine Prozor-Rama, daje tabelarne pokazatelje zasebno po vrstama obnovljivih izvora, nadležnosti i zakonske akte temeljem kojih su se provodili postupci prilikom dodjele koncesija, ishoda potpisa potrebitih odobrenja za rad, dozvola i suglasnosti, status projekta kao i gospodarske subjekte (pravne i fizičke osobe), koje obavljaju djelatnost proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije na području općine Prozor-Rama, osim javnih elektroprivrednih poduzeća „Elektroprivreda HZ HB“ Mostar i „Elektroprivreda BiH“ Sarajevo, zaključeno sa 11.04.2023.godine.

2.1.Male hidroelektrane

Koncesije za korištenje voda, vodotoka rijeka, u nadležnosti općine Prozor-Rama, dodjeljene na temelju Odluke Vlade HNŽ/K,

broj:01-02-559/04 od 01.04.2004.god., i Odluke Općinskog vijeća Prozor-Rama, ("Službeni glasnik općine Prozor-Rama", broj: 1/06), do 5MW.

Tablica 2. Postrojenja za proizvodnju električne energije, korištenjem potencijalne energije voda, vodotoka rijeka na prostoru općine Prozor-Rama,

Podnositelj Zahtjeva/koncesionar	Vodotok/ rijeka	Instalirana snaga MW	Broj i datum; Odluka o koncesiji, zaključenih Ugovora i Aneksa	Status projekta	Početak plaćanja koncesijske naknade
ECCO-CRIMA d.o.o Lug,	Crima	1,50	-Koncesija dodijeljena putem samoinicijativne ponude; Odluka o dodjeli koncesije broj: 02-33-465/06 od 23.05.2006. god. -Ugovor o koncesiji broj: 01/1-25-1921/06 od 15.09.2006.god. -Zaključen Aneks br.1 (na Ugovor) od 10.03.2008. god.	Projekt završen, Koncesor općina Prozor- Rama je zaprimila obavijest broj:01/1-33-245/11 od 17.01.2011.god. o početku komercijalnog rada MHE Crima.	17.01.2011.g.
STRUJA d.o.o. Prozor-Rama, direktor (izvršen prijenos koncesije) na Mala hidroelektrana Zagradačka d.o.o Prozor-Rama,	Zagradačka	0,92	-Koncesija dodijeljena putem samoinicijativne ponude; Odluka o dodjeli koncesije broj: 02-33-462/06.god. od 23.05.2006., -Izmjena Odluke od 30.07.2008., broj: 06- 33-2521/08 .god. -Ugovor o koncesiji od 15.09.2006 na 30 god.,broj: 01/1-25-1922/06.god. -Zaključen Aneks br.1.(na Ugovor) od 05.08.2008.g.	Projekt završen, Koncesor općina Prozor- Rama je zaprimila obavijest broj:01/1-33-244/11 od 18.01.2011god. o početku komercijalnog rada MHE Zagradačka rijeka.	18.01.2011g
ING-EKO d.o.o Prozor-Rama, - po rješenju o upisu promjena podataka o subjektu upisa u sudski registar,br.Tt-o- 227/10 od 12.04.2010.god.	Dušćica	0,515	-Koncesija dodijeljena putem samoinicijativne ponude; Odluka o dodjeli koncesije broj: 02-33-822/06.god. od 04.01..2007.god. - Izmjena Odluke od 04.06.2009., broj: 04/1-33-1384/09.god. -Ugovor o koncesiji od 21.02.2007 na 30 god., broj: 01/1-33-848/07.god. -Zaključen Aneks br.1.(na Ugovor) od 05.06.2009, produljenje rokova izgradnje.	Projekt završen, Koncesor općina Prozor- Rama je zaprimila obavijest broj: 01/1-33-1210/12 od 30.03.2012 godine o početku komercijalnog rada MHE Dušćica.	30.03.2012.g.
WIND-Neretva d.o.o. Konjic Donešena Odluka o davanju suglasnosti na Ugovore o prenošenju	Rika i Blazinka		-Koncesija dodijeljena putem samoinicijativne ponude; Odluka o dodjeli koncesije za vodotok Rika, broj: 02-33- 824/06.god. 04.01.2007.god -Odluka o dodjeli koncesije za vodotok	- Provjerom kod nadležne općinske službe (SPUUGIPiKN) Koncesionar još uvijek nije podnosio zahtjev za izdavanje Urbanističke suglasnosti i Građevinske dozvole.	

prava i obveza iz Ugovora sa Wind-Neretva d.o.o. na DF GRADNJJA d.o.o Konjic, Maršala Tita 49, broj:01/1-33-2638/11 od 22.08.2011.god.,		2,464	<p>Blazinka , broj: 02-33-823/06 od 04.01.2007.god.</p> <p>-Odluka o davanju suglasnosti na Ugovore o prenošenju prava i obveza iz ugovora sa Wind-Neretva d.o.o. na DF GRADNJJA d.o.o Konjic, broj:01/1-33-2638/11 od 22.08.2011.god.</p> <p>-Ugovor o koncesiji za vodotok Rika od 20.03.2007 broj: 06-33-1210/07 na 30 god</p> <p>-Ugovor o koncesiji za vodotok Blazinka od 20.03.2007 , broj: 06-33-1211/07 na 30 god.</p> <p>Napomena: donesena je Odluka o ujedinjenju Ugovora o koncesiji vodotoka rijeke Rika i Blazinka broj:01/1-33-2697/12 od 02.10.2012.</p> <p>- Zaključen je novi objedinjeni Ugovor broj:01/1-33-2702/12 od 10.10.2012.god.</p> <p>-Zaključen Aneks br.1.,2.,3. i 4.(na Ugovor), zaključno sa 22.veljače 2024.god.</p>	<p>- Koncesionar je kod nadležne općinske službe (SPUUGIPiKN) 2016. god. pokrenuo postupak rješavanja imovinskopравnih odnosa (identifikacija parcela, vlasnika i izrada skica izmjere).</p> <p>- Koncesionar je posjedovao rješenje o okolišnoj dozvoli za izgradnju i korištenje MHE „Marin most“broj: UPI 05/2-23-11-201/12MK od 25.07.2014.god., s vremenom važenja od 5 (pet) godina.</p>
“ČIMBA” d.o.o Prozor, izvršen prijenos koncesije na EKO RIKA d.o.o Prozor-Rama, -Rješenjem o izmjeni podataka Općinskog suda u Mostaru Broj:Tt-O-451/17 od 12.06.2017. upisani su podatci o izmjeni člana društva i prijenosu udjela osnivači/članovi subjekta upisa.	Rika	0,495	<p>-Koncesija dodijeljena putem samoinicijativne ponude; Odluka o dodjeli koncesije broj: 02-33-945/06 od 19.03.2007 god.</p> <p>-Izmjena Odluke od 17.10.2008., broj: 06-33-2906/08</p> <p>-Ugovor o koncesiji od 18.04.2007 na 30 god.,broj: 06-33-1446/07,</p> <p>-Suglasnost na Ugovor o prijenosu koncesije sa pravne osobe GI „ČIMBA“ d.o.o.Prozor na pravnu osobu „EKO RIKA“ d.o.o.Prozor-Rama, broj:01/1-33-2410/08 od 18.07.2008.god.</p> <p>- Zaključen Aneks br.1.,2., 3., 4. i 5. (na Ugovor) zaključno sa 06. siječnja 2024. godine.</p>	<p>- Koncesionar je posjedovao građevinsku dozvolu broj. 03/11-25-1001/14 od 08.12.2014.god.</p> <p>Obzirom da se u zadanom roku nije otpočelo s izvođenjem radova a naprijed navedeno odobrenje za građenje je isteklo sa danom 08.12. 2014.god., koncesionar je kod nadležne općinske službe (SPUUGIPiKN) pokrenuo postupak ishođenja novog odobrenja za građenje.</p> <p>- Ponovni postupak u tijeku,</p>

M-M Energi d.o.o.Ploča i MIP d.o.o.G.Vakuf Uskoplje -Rješenjem o izmjeni podataka Općinskog suda u Mostaru Broj:Tt-O-585/18 od 17.09.2018. upisani su podatci o izmjeni člana društva i prijenosu udjela.	Volujak	4,960	Koncesija, dodijeljena putem provedenog Javnog natječaja broj:01/1-33-1270/12 od 20.04.2012.god. za prikupljanje ponuda za dodjelu koncesije za izgradnju minihidroelektrane na vodotoku rijeke Volujak. Odluka o dodjeli konc. Broj:01/33-2020- 4/12 od 24.08.2012.g. -Ugovor o koncesiji od 05.09.2012 ., broj: 01/1-33-2425/12 na 30 god. -Zaključen Aneks br.1., 2.,3., i 4. (na Ugovor), zaključno do 04.svibnja 2026.g. . god.	-Projekt nije u realizaciji iz razloga što u postupku dugogodišnji spor pokrenut od strane u svezi izdavanja okolišne dozvole, mještana Mjesne zajednice Uzdol, EKO udruge „Volujak-Dobro Polje, a u svezi izdavanja okolišne dozvole. -Posljednje aktivnosti - općina Prozor-Rama je zaprimila Presudu Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 090U03496419U od 06.11.2020. kojom se uvažava Tužba Eko udruge Volujak-Dobro Polje i osporeno rješenje poništava a predmet vraća tuženom organu na ponovni postupak. - Ponovni postupak u tijeku.
ECO-ENERGI d.o.o. Mostar	Dušćica	0,98		-Koncesija dodijeljena putem samoinicijativne ponude; Odluka o dodjeli koncesije broj: 02-33-787/06-2. od 7.02.2007. -U općini Prozor-Rama, a po zahtjevu mještana sela Duge za priznavanje statusa stranke u postupku dodjele koncesije za korištenje vodotoka rijeke Duščica, broj koncesije: 02-33-787/06-2 od 27.02.2007.godine, vodi se dugogodišnji spor. - Posljednje aktivnosti : - Općina Prozor-Rama (Koncesor), je temeljem navoda iz rješenja drugostupanjskog tijela Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva HNŽ/K Mostar, istom uputila Upit za pojašnjenje pod br.01/1-33-93/17-20 od 17.03.2023.g. za precizno pojašnjenje, po navodima iz Rješenja, što se smatra pod konstrukcijama i pretpostavkama na koje se ukazuje, koje nepravilnosti su rađene u provođenju postupka prvostupanjskog organa, te da nam se odgovori koju smo presudu Kantonalnog suda Mostar zanemarili. -Ponovni postupak u tijeku.
2.2.Pregled koncesija za korištenje voda, vodotoka rijeka, dodijeljenih od Vlade HNŽ-a, (novi Zakon o koncesijama) Zbog činjenice da je u međuvremenu stupio na snagu novi zakon o koncesijama HNŽ („Sl. Nov. HNŽ“ broj 1/13 i 7/16) koji je izmijenio nadležnost za odlučivanje, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede HNŽ-a, je u ime Vlade HNŽ-a, a nakon provedenog postupka dodjele koncesije potpisalo ugovore sa poduzećem „Eco-Crima“ d.o.o.Prozor-Rama, o koncesiji za korištenje voda rijeke Rame, s ciljem izgradnje pet (5) objekata za proizvodnju el. energije i to:				
ECCO-CRIMA d.o.o Lug, Prozor - Rama	Rijeka	0,091	-Ugovor o koncesiji br. 11-05-27-1568-9/16 od 6.2.2017.god. Mhe “Modri Vir”	- U predmetnom postupku dodjele koncesije općina Prozor-Rama (jedinica lokalne samouprave na čijem

	Rama			području se nalazi vodotok rijeke Rama), sudjelovala je na način da smo dopisom broj:04/1-33-305/17-1 od 02.03.2017. god. ukazali na propuste kod primjene odredbi Zakona o koncesijama HNŽ, kojim je određeno što je sve potrebno da sadrži ugovor o koncesijama. U naprijed navedenim ugovorima nisu precizirani rokovi, odnosno nigdje se ne spominje vrijeme trajanja pripremnih radnji (izrada projektne dokumentacije, ishođenje potrebitih dozvola, suglasnosti i dr.) kako bi ugovorne strane : koncesor, koncesionar a i općina Prozor-Rama na čijem prostoru se i nalaze lokacije predmetnih koncesija, došli do konkretnih i preciznih ugovornih odredbi, a sve s ciljem lakšeg praćenja preuzetih obveza. -Iste nisu uvažene.
ECCO-CRIMA d.o.o Lug, Prozor - Rama	Rijeka Rama	0,732	-Ugovor o koncesiji br. 11-05-27-1567-8/16 od 6.2.2017.god. Mhe "Marina Pečina"	
ECCO-CRIMA d.o.o Lug, Prozor - Rama	Rijeka Rama	0,265	-Ugovor o koncesiji br. 11-05-27-1564-9/16 od 6.2.2017.god. Mhe "Gradina"	
ECCO-CRIMA d.o.o Lug, Prozor - Rama	Rijeka Rama	0,732	-Ugovor o koncesiji br. 11-05-27-1566-8/16 od 6.2.2017.god. Mhe "Gračanica"	
ECCO-CRIMA d.o.o Lug, Prozor - Rama	Rijeka Rama	1,52	-Ugovor o koncesiji br. 11-05-27-1565-8/16 od 6.2.2017.god. Mhe "Crni Most"	

Sve Odluke o dodijeljenim koncesijama su dostavljene stručnoj službi Vlade HNŽ i objavljene su u Službenom glasilu- Narodne novine HNŽ-a Mostar.

-Temeljem članaka 37. Zakona o koncesijama („Narodne novine HNŽ/K“, broj:2//03, 1/06), primjerak Zaključenih Ugovora, dostavljeni su Općinskom Sudu u Konjicu, radi upisa u zemljišne knjige.

2.3. Poduzete aktivnosti općine Prozor-Rama, u postupku izdavanja Vodne dozvole i Okolinske dozvole JP „Elektroprivreda HZHB“ d.d. Mostar, za pogon HE „Rama“

2.3.1. Vodna dozvola za rad HE „Rama“

- Općina Prozor-Rama, kao zainteresirana stranka u postupku izdavanja/produženja vodne dozvole za korištenje vode za rad HE „Rama“, pokrenula je inicijativu, obratila se Zahtjevom broj:01/1-27-520/15 od 25.03.2015.g. Agenciji za vodno područje Jadranskog mora, Mostar a uključivanje u postupak produženja Vodne dozvole za korištenje vode za rad HE „Rama“,

Agenciji za vodno područje Jadranskog mora, Mostar je po predmetnom zahtjevu donijela Zaključak broj: UP/40-1/25-4-56/15 od 21.05.2015. kojim se općini Prozor-Rama priznaje svojstvo stranke u postupku izdavanja/produženja vodne dozvole za korištenje vode za rad HE „Rama“, uz obrazloženje da je iz zahtjeva vidljivo da općina Prozor-Rama ima određeni pravni interes za aktivno učešće u predmetnom postupku, i uputila Poziv da se dostavi očitovanje po pitanju konkretnih činjenica, odnosno da se navede koje činjenice cijeno da mogu biti od utjecaja na pravne interese općine Prozor-Rama.

- Općina Prozor-Rama je dostavila svoje očitovanje po konkretnim činjenicama u svezi izdavanja Vodne dozvole za rad HE „Rama“ za koje cijeni da mogu biti od uticaja na pravne interese općine Prozor-Rama broj:01/1-27-1166/15 od 16.06.2015.godine.

- Agencija za vodno područje Jadranskog mora Mostar, rješavajući po predmetnom zahtjevu izdaje Vodnu dozvolu za korištenje vode za rad HE „Rama“ broj:UP/40-1/21-4-59/21 od 2.9.2022. za određeni period od 15 (petnaest) godina.

2.3.2. Vodna dozvola za zahvatanje vode izvorišta „Krupić“, JKP „Vodograd“

-Agencija za vodno područje Jadranskog mora Mostar, izdala je korisniku objekta JKP „Vodograd“ d.o.o.Prozor-Rama, izdala je Vodnu

Dozvolu za zahvatanje vode izvorišta „Krupić“ za potrebe javne vodopskrbe naselja na području općine Prozor-Rama. Vodna dozvola je izdata na određeni period od 15 (petnaest) godina.

2.3.3. Okolišna dozvola za rad HE „Rama“

- Općina Prozor-Rama se obratila zahtjevom Federalnom Ministarstvu okoliša i turizma, (nadležnom za izdavanje okolišne dozvole), da se kod izdavanja okolišne dozvole za HE „Rama“, uvažavaju zahtjevi i prijedlozi općine Prozor-Rama, koji se odnose na direktan utjecaj na okoliš, broj:01/1-27-194/09 od 28.01.2009.godine.
- Federalnom Ministarstvu okoliša i turizma donijelo je rješenje broj: UP-I/05-23-103/09 ZM od 19.02.2010. godine, kojim je podnositelju izdano okolišno dopuštenje za pogon HE Rama.
- Obzirom da donositelj osporenog akta nije u obzir uzeo niti jedan zahtjev, koji je općina Prozor-Rama uputila naprijed navedenim dopisom, niti je u osporenom rješenju dano valjano obrazloženje zašto koji od zahtjeva zainteresirane strane-općine, u ovom postupku nije uvažavan, odnosno zašto su odbijeni svi njeni zahtjevi i prijedlozi, općina Prozor-Rama, zastupana po OJP podiže Tužbu, Kantonalnom Sudu Sarajevo, broj:U-2/10 od 16.03.2010.godine.
- Federalno Ministarstvo okoliša i turizma u ponovljenom postupku i presude Kantonalnog suda u Sarajevu broj:09 0 U 025097 od 27.12.2018.godine, donijelo je rješenje kojim se izdaje okolišna dozvola za pogon HE Rama broj: UP-I 05/2-23-11-13/15 od 22.10.2019. godine,
- Općina Prozor-Rama, ponovo podiže Tužbu Kantonalnom Sudu u Sarajevu, broj:U-3/19 od 22.11.2019.godine, jer tuženi organ, se ni u ponovljenom postupku nije držao uputa i primjedbi koje su od strane suda date u navedenoj presudi, te je obrazloženje osporenog rješenja i dalje ostalo nejasno i nepotpuno, i dalje se nije vodilo računa o pravilima upravnog postupka, tužitelju nije pružena mogućnost da se izjasni o činjenicama i okolnostima, nije osigurano sudjelovanje javnosti u smislu Zakona o upravnom postupku i Zakona o zaštiti okoliša.
- Kantonakni Sud u Sarajevu, donosi Presudu broj:09 0 U 035319 19 U od 27.01.2023.godine kojom se Tužba uvažava, osporeno rješenje broj: UP-I 05/2-23-11-13/15 od 22.10.2019. poništava i predmet vraća tuženom (Federalnom Ministarstvu okoliša i turizma) na ponovni postupak.

3. Mineralne sirovine

- Vlada Hercegovačko-neretvanske županije, (koncesionar) zaključila je ugovor o koncesiji sa gospodarskim društvom „GS Građenje“ d.o.o.Prozor-Rama, (koncesionar), o eksploataciji mineralne sirovine dolomita na eksploatacijskom polju „Podbor“ lokalitet „Kolivret“, općina Prozor-Rama, broj:UP/1-07-02a)-20-120-23/14 od 22.06.2015 godine na period od 30 (trideset) godina.
- Društvo „GS Građenje“ d.o.o. Prozor-Rama, za eksploataciju kamena dolomita i separaciju na lokalitetu Podbor ukupne površine 20 ha, posjeduje okolišnu dozvolu broj; UP I 05/2-23-11-186/18, izdata dana 20.03.2019. godine od strane Federalnog ministarstva okoliša i turizma, na period važenja 5 godina.
- Ministarstvo gospodarstva Hercegovačko-neretvanske županije (prodavac), zaključilo je Ugovor sa gospodarskim društvom „Stipeša“ d.o.o., (kupac) o prodaji mineralne sirovine dolomitna na lokalitetu „Poredak“ k.o.Podbor, općina Prozor-Rama, broj:07-02a)-20-208-9/16 od 14.07.2016 godine, na rok od 5 (pet) godina i Aneks na predmetni ugovor o prodaji mineralne sirovine dolomit, broj:07-02a)-14-1-423-14/21 od 19.01.2021.god. u kom se u osnovnom ugovoru (rok korištenja), riječi: „u roku 5 (pet) godina od dana njegovog preuzimanja“ zamjenjuju se riječima „najdalje do 19.11. 2022.g.

4. Obnovljivi izvori energije (sunce i vjetar)

4.1. Solarne elektrane

Tablica 3. Postrojenja za pretvaranje energije sunca u električnu energiju, koja posjeduju odobrenja za obavljanje djelatnosti u općini Prozor-Rama

	Naziv elektrane/ Investitor/ vlasnik/odgovorna osoba	Lokacija objekta	Odobrenja za rad iz registra Službe ili sudsko Rješenje o registraciji	instalirana snaga kW	Status projekta
	Velike solarne elektrane s instaliranom snagom od 140,00 kW i više				
1.	SOLIK d.o.o. Prozor-Rama,	„Velika njiva“ k.o. Gmići u mjestu Prozor	Sudsko rješenje o registraciji	149,46	Projekt završen, Uporabna dozvola,broj: 03/1-25- 164/13 od 30.04.2013.god.
2.	SOLIK d.o.o. Prozor-Rama,	„Velika njiva“ k.o. Gmići u mjestu Prozor	Sudsko rješenje o registraciji	3	Projekt završen, Uporabna dozvola,broj: 03/1-25- 468/18 od 21.11.2018.god.
3.	Zajednička obrtnička djelatnost „PROSOLAR“	k.o. Proslap u mjestu Proslap	Rješenje br.04/1-23-374/19 od 22.07.2019.god.	149,94	Projekt završen, Uporabna dozvola,broj:03/1-19- 407/15 od 29.06.2015.god.
4.	TG GRANIT d.o.o. Prozor-Rama;	„Brižina“ i „Majčičić“ k.o. Rumboci u mjestu Rumboci	Sudsko rješenje o registraciji	149,94	Projekt završen, Uporabna dozvola,broj: 03/1-19- 210/16 od 20.05.2016.god.
5.	SOLARNA ELEKTRANA „SOLAR-RAMA“	k.o. Proslap u mjestu Proslap	Rješenje br.04/1-23-253/14 od 01.04.2014.god.	149,94	Projekt završen, Uporabna dozvola,broj: 03/1-19- 561/16 od 10.10.2016.god.
	Solarne elektrane, mikro-postrojenja instalirane snage do 23,00 kW				
6.	SOLARNA ELEKTRANA „ČANDRO“	„Selišće“ k.o. Gmići u mjestu Gmići	Rješenje br.04/1-23-655/14 od 23.07.2014.god.	22,36	Projekt završen, Uporabna dozvola,broj:03/1-19- 821/15 od 04.01.2016.god.
7..	PROSLAP d.o.o. Prozor-Rama,	Guvno“ k.o. Proslap u mjestu Proslap	Sudsko rješenje o registraciji	22	Projekt završen, Uporabna dozvola,broj: 03/1-19- 708/15 od 15.10.2015.god.
8.	ANNY-COMERC d.o.o. Prozor;	„Samardževina“ k.o. Lug u mjestu Lug	Sudsko rješenje o registraciji	22	Projekt završen, Uporabna dozvola,broj: 03/1-19- 390/15 od 29.06.2015.god.
9.	JAKLIĆI B&B d.o.o. Prozor,	„Bare“ k.o. Prozor-grad na postojećem objektu Motela	Sudsko rješenje o registraciji	22	Projekt završen, Uporabna dozvola,broj: 03/1-25- 902/15 od 14.01.2016.god.
10.	SOLARNA ELEKTRANA „K- SOLAR“	„Čardak“ k.o. Gmići u mjestu Gmići	Rješenje br.04/1-23-724/14 od 03.10.2014.god.	23	Projekt završen, Uporabna dozvola, broj: 03/1-25- 559/17 od 12.10.2017.god.
11.	SOLARNA ELEKTRANA „SOLAR-B“	„Debela meja“ k.o. Gmići u mjestu Gmići	Rješenje br.04/1-23-723/14 od 03.10.2014.god.	23	Projekt završen, Uporabna dozvola, broj: 03/1-25- 558/17 od 12.10.2017.god.

12.	SOLARNA ELEKTRANA „BARE“	„Gunjevača“ k.o. Prozor II u mjestu Prozor	Rješenje br.04/1-23-1014/14 od 02.12.2014.god.	23	Projekt završen, Uporabna dozvola, broj: 03/1-25-620/16 od 16.09.2016.god.
13.	SOLARNA ELEKTRANA „SFE INTERQUALITY“ –	„Široka kosa“ k.o. Proslap u mjestu Proslap	Rješenje br.04/1-23-286/19 od 05.07.2019.god.	23	Projekt završen, Uporabna dozvola, broj: 03/1-25-270/17 od 01.06.2017.god.
14.	SOLARNA ELEKTRANA “KUDIĆ“	Gmići-parcela velika njiva, ko. Prozor .kč.br.13/15/5	Rješenje br.04/1-23-710/17 od 07.11.2017.god.	22	Projekt završen, Uporabna dozvola, broj: 03/1-25-518/18 od 21.11.2018.god.
15.	SOLARNA ELEKTRANA “Menjik 1“	Menjik, na krovu objekta	Sudsko rješenje o registraciji	23	Projekt završen, Uporabna dozvola, broj: 03/1-25-693/18 od 20.11.2018.god.
16.	SOLARNA ELEKTRANA „Ražišće“,	Gmići bb, Ražišće k.o.Gmići	Rješenje br.04/1-23-154 od 15.04.2019.god.	22	Projekt završen, Uporabna dozvola, broj: 03/13-371/20 od 15.07.2020.god.
17.	SOLARNA ELEKTRANA „Diva“,	Zahum	Rješenje br.04/1-23-519/19 od 17.09.2019.god.	23	Projekt završen, Uporabna dozvola, broj: 03/1-19-168/20 od 28.04.2020.god.
18.	SOLARNA ELEKTRANA „Solar-Co“,	Zahum	Rješenje br.04/1-23-520/19 od 17.09.2019.god.	23	Projekt završen, Uporabna dozvola, broj: 03/1-19-167/20 od 28.04.2020.god.
19.	SOLARNA ELEKTRANA „AFJI“	Donja Vast	Rješenje br.04/1-23-521/19 od 17.09.2019.god.	23	Projekt završen, Uporabna dozvola, broj: 03/19-169/20 od 28.04.2020.god.
20.	SOLARNA ELEKTRANA “Zečević“,	Varvara	Rješenje br.04/1-23-583/19 Od 11.10.2019.god	23	Projekt završen, Uporabna dozvola, broj: 03/1-19-210/17 od 29.04.2020.god.
21.	SOLARNA ELEKTRANA „Staro Blace“,	Blace	Rješenje br.04/1-17-354/20 od 25.06.2020.god	23	Projekt završen, Uporabna dozvola, broj: 03/1-19-575/20 od 11.12.2020.god
22.	SOLARNA ELEKTRANA „Sole mio“,	Lug	Rješenje br.04/1-23-71/20 od 04.02.2020.god.	23	Projekt završen, Uporabna dozvola, broj: 03/1-19-428/20 od 27.08.2020.god
23.	„JELEN-KLANAC“ d.o.o.Prozor-Rama;	Proslapska planina	Sudsko rješenje o registraciji	22	Projekt završen, Uporabna dozvola, broj: 03/1-19-435/20 od 11.09.2020.god.
24.	BABIĆ COMMERCE“ d.o.o Prozor-Rama	Jaklići, Kivo I Jaklići, Kivo II	Sudsko rješenje o registraciji	23	Projekt završen, Uporabna dozvola, broj: 03/1-13-211/20 od 29.04.2020.god.

					Uporabna dozvola, broj: 03/1-13-212/20 od 29.04.2020.god
25.	SOLARNA ELEKTRANA „Milićević“,	Krančiči bb, Šiljevine k.č.8/88	Rješenje br.04/1-17-477/20 od 22.09.2020.god	22,50	Projekt završen, Uporabna dozvola, broj: 03/1-19-407/21 od 29.07.2021.god.
26.	SOLARNA ELEKTRANA „Elektro Solar“,	Krča, k.č.1766/38	Rješenje br.04/1-607/21 od 11.01.2021.god.	23	Projekt u fazi realizacije,
27.	SOLARNA ELEKTRANA „DTG-I“,	Čire Truhelke bb. (na stambenom objektu-krov obiteljske kuće	Rješenje br.04/1-17-71/21 od 02.03.2021.god.	15	Projekt završen, Uporabna dozvola, broj: 03/1-19-606/21 od 01.12.2021.god.
28.	SOLARNA ELEKTRANA „Borovnica“,	Borovnica bb	Rješenje br.04/1-17-76/21 od 02.03.2021.god.	23	Projekt završen, Uporabna dozvola, broj: 03/1-19-494/21 od 24.09.2021.god.
29.	SOLARNA ELEKTRANA „M-MILD“,	Podbor-Sopot bb	Rješenje br.04/1-17-127/21 od 12.04.2021.god.	23	Projekt završen
30.	SOLARNA ELEKTRANA „MARI“,	Stjepana Radića bb. (na stambenom objektu-krov obiteljske kuće	Rješenje br.04/1-17-304/21 od 07.06.2021.god	15	Projekt završen, Uporabna dozvola, broj: 03/1-19-640/21 od 29.12.2021.god.
31.	SOLARNA ELEKTRANA „Ometala“ ,	Parcela zv. Brižina, k.č.3/49/1, pl.br:18, K.O.Gmići, Ometala	Rješenje br.04/1-17-334/21 od 23.06.2021.god	23	Projekt završen, Uporabna dozvola, broj: UP-I-03/1-19-731/22 od 25.01..2023.god.
32.	SOLARNA ELEKTRANA „MAJOP“ 22,50 Kw,	Parcela zv. Musala, k.č.466/17, pl.br:1046, K.O.Prozor Grad, Zagrebačka bb	Rješenje br.04/1-17-199/21 od 17.05.2021.god	22,50	Projekt u fazi realizacije
33.	SOLARNA ELEKTRANA „Križanac“ ,	Parcela zv. Mlake, k.č.176/1, pl.br:314, K.O.Prozor Grad, Dive Grabovčeve bb	Rješenje br.04/1-17-326/21 od 23.06.2021.god	22,50	Izvršena stalna odjava obrta Rješenje, broj: UP-I-04/1-17-717/22 od 21.12.2022.god.
34.	SOLARNA ELEKTRANA „JOŽIĆ“,	Parcela zv. Bare, k.č.134/56, pl.br:969, K.O.Prozor Grad,	Rješenje br.04/1-17-493/21 od 06.09.2021.god	22,50	Projekt u fazi realizacije Građevinska dozvola,broj: UP-I-03/1-19-568/21 od 10.11.2021
35.	SOLARNA ELEKTRANA“SE Brig 1“	Zahum	Sudsko rješenje o registraciji	22,50	Projekt završen, Uporabna dozvola, broj: 03/1-13-103/21 od 23.03..2021.god
36.	SOLARNA ELEKTRANA“SE Brig 2“	Zahum	Sudsko rješenje o registraciji	22,50	Projekt završen, Uporabna dozvola, broj: 03/1-13-104/21 od 23.03..2021.god
37.	SOLARNA ELEKTRANA“SE	Rumboci	Sudsko rješenje o registraciji	22,50	Projekt završen,

	Studenac“				Uporabna dozvola, broj: 03/1-13-105/21 od 23.03.2021.god
38.	SOLARNA ELEKTRANA“ MB KLAMER d.o.o. Prozor-Rama	Prozor	Sudsko rješenje o registraciji	22,50	Projekt završen, Uporabna dozvola, broj: 03/1-13-325/21 od 21.06..2021.god
39.	SOLARNA ELEKTRANA “Menjik 2“	Menjik, na krovu objekta	Sudsko rješenje o registraciji	23	Projekt završen, Uporabna dozvola, broj: 03/1-19-170/22 od 11.11.2022.god
40.	SOLARNA ELEKTRANA “Borna“,	Gornji Krančiči	Rješenje br. UP-1-04/1-17-488/23 Od 29.08.2022.god.	22,50	Projekt u fazi realizacije Građevinska dozvola, broj: UP-I-03/1-15-663/22 od 28.11.2022.
41.	SOLARNA ELEKTRANA “PRCO“ 22,50 Kw,	Ljubunci-Menjik	Rješenje br. UP-1-04/1-17-4102/22 od 07.03.2023.god.	22,50	Projekt u fazi realizacije Urbanistička dozvola, broj: UP-I-03/1-19-633/22 od 05.01.2022.

4.2. Vjetro elektrane

Tablica 4. Postrojenja za pretvaranje pogonske snage vjetra u električnu energiju, koja posjeduju odobrenja za obavljanje djelatnosti na prostoru općine Prozor- Rama

Naziv elektrane/ Investitor/ vlasnik/odg. osoba	Lokacija objekta	Odobrenja za rad iz registra Službe za razvoj, poduzetništvo, obrt i financije	Instalirana snaga kW	Status projekta
HEET d.o.o. Prozor-Rama	Proslap; Vidova kosa – pet (5) elektrana Proslap 1; Proslap 2, Proslap 3, Proslap 4, Proslap 5.	Sudsko rješenje o registraciji	Pojedinačna elektrana do 23 kW	Projekt završen, Uporabne dozvole broj: Proslap 1. broj:03/1-25-47/18 od 05.03.2018. Proslap 2. broj:03/1-25-48/18 od 02.03.2018. Proslap 3. broj:03/1-25-49/18 od 02.03.2018. Proslap 4. broj:03/1-25-50/18 od 02.03.2018. Proslap 5. broj:03/1-25-51/18 od 28.02.2018.

III. ZAKONSKA REGULATIVA

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o koncesijama Hercegovačko-neretvanske županije („Službene Novine HNŽ/K“, broj: 7/16), koji je stupio na snagu 06. kolovoza 2017.godine, u članku 7. stavak 1. određuje da je predmet koncesije:

„Zemljište u državnoj svojini za izgradnju novih i rekonstrukciju postojećih objekata za proizvodnju električne energije na tom zemljištu ili izgradnja novih i rekonstrukcija postojećih objekata za proizvodnju električne energije na privatnom zemljištu i to:

- 1) postrojenja za pretvaranje pogonske snage vjetra u električnu energiju instalirane snage od 23,1 kW do 5 MW po instaliranoj jedinici,
- 2) postrojenja za pretvaranje energije sunca u električnu energiju instalirane snage od 23,1 kW do 5 MW po instaliranoj jedinici,
- 3) ostali energetske objekti instalirane snage od 23,1 kW do 5 MW“.

Napomena: Općinsko vijeće Prozor-Rama, na sjednici održanoj 24.02.2022.godine donijelo je Odluku o donošenju i provođenju izmjene Prostornog plana općine Prozor-Rama, kojom se u članku 62. Odluke o donošenju i provođenju Prostornog plana općine Prozor-Rama dodaje novi stavak koji glasi: - Za solarne elektrane snage veće od 150 kW dopuštena je izgradnja samo u zonama gospodarske (proizvodno-poslovne) namjene (61), definiranim važećim Prostornim planom.

Nacrt (novog) zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije

Vlada F BiH, je u lipnju, 2022. godine, utvrdila i dostavila Predstavničkom domu Parlamenta F BiH, novi Nacrt zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije.

Kako je obrazloženo više je razloga za izradu i donošenje novog zakona kojim će biti uređen novi sustav poticanja za korištenje obnovljivih izvora energije u FBiH. Među njima su usklađivanje s pravnom stečevinom Europske unije i Energetske zajednice, unapređenje pravnog okvira u sektoru obnovljivih izvora energije i preciznije definiranje prava, obveza i odgovornosti svih sudionika u novom sustavu poticanja, uvođenja novog načina poticanja putem FIT (za mala postrojenja) i FIP (za velika postrojenja).

IV. ZAKLJUČAK

Općina Prozor – Rama se prema resursima odnosi u cijelosti sukladno Strategiji razvoja općine za period 2011.-2020. godine, i odluci Općinskog vijeća općine Prozor-Rama, broj: 01-04-202/21 od 27.1.2021.godine da će se do usvajanja nove Strategije razvoja primjenjivat mjere, projekti i programi iz Strategije razvoja općine Prozor – Rama, 2011.-2020.godine.

Budući da su kao najznačajniji prirodni resursi Općine definirani kroz: poljoprivredno zemljište, šume i šumsko zemljište, zatim vodne resurse (vodotoci i jezera), mineralne sirovine, te obnovljive izvore energije (sunce i vjetar), ovom informacijom ukazano je na stanje u tim oblastima i na mogućnosti razvoja.

Veliki dio ovih potencijala u ustavnoj je nadležnosti drugih razina vlasti (države, federacije i županije) te općine imaju ograničene mogućnost utjecaja na njihov razvoj.

U Strategiji razvoja općine Prozor – Rama 2022.-2027. posebno mjesto ima oblast obnovljivih izvora energije, odnosno energetska tranzicija, kroz strateški cilj: Razvijen i održiv gospodarski sektor, prioritet: 1.1. Stvaranje poticajnog poslovnog okruženja, te dalje kroz mjeru: 1.1.6: Provedba lokalne energetske tranzicije, povećano korištenje energije sunca i vjetra u proizvodnji električne energije.

Također je kao jedan od deset strateških projekata definiran Projekt energetske tranzicije: 1.500.000,00 KM, uz planirana proračunska sredstva općine: 500.000,00 KM, te sredstva donatora i viših razina vlasti: 1.000.000,00 KM.

Prozor-Rama, 11. 04. 2023. godine.

Služba za razvoj, poduzetništvo, obrt i financije